

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2019

Marking Scheme

Estonian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

HINDAMISJUHEND

I ÜLESANNE kuni 30 punkti

Vasta küsimustele. Iga õige vastus annab 5 punkti.

Tähendusest arusaamine. Seleta lahti või asenda oma sõnadega antud sõnad ja väljendid.

1. Seleta oma sõnadega lahti või asenda järgmised sõnad ja väljendid: (5 × 1)

- 1) eestkõneleja – *esindaja, tutvustaja, propageerija*
- 2) tervemõistustlik lähenemine – *kaine, mõistuspärane, ratsionaalne lähenemine*
- 3) ärgitama kahtlemist – *kahtlema ergutama, innustama, tagant tõukama*
- 4) kasinus – *vähesus, nappus*
- 5) viltu vaatama – *põlastama, halvaks panema*

Vasta teksti põhjal küsimusele, sõnastades loetu ümber oma sõnadega.

2. Miks seostatakse nullkulu eluviisi autori arvates eeskätt naistega? (5)

Kindlasti ei ole vaid naised nullkulu põhimõtte järgijad, kuid nad on altimad oma tegevust sotsiaalmeedias esitlema. Lisaks on naised need, kes käivad paratamatult rohkem sisseoste tegemas ning see võib muuta mõtteviisi ja tekitada protesti.

3. Kuidas kirjeldaksid sina nullkulu põhimõtet? (5)

Selle põhimõtte järgi üritatakse kõigepealt loobuda asjadest, mida ei vajata, ning vähendada tarbimist. Seejärel kasutada ostetut paremini ära, rohkem korduskasutada, ümber töödelda ja kompostida. Kõik selle nimel, et jäätmeid tekiks võimalikult vähe.

Vasta teksti põhjal küsimusele, kasutades oma sõnu ja täislauseid

4. „Vabatahtlik kasinus on radikaalne valik, kuid eeskätt kontseptuaalsel tasandil – sel pole kuigi konkreetset välist stiili, õigupoolest ei pruugi see üldse eriti välja paista.“ Miks võib just „konkreetsel välise stiili“ puudumist pidada nullkulu liikumise eripäraks? (5)

Nullkulu eesmärk on minimalism. Vähem asju tähendab lihtsamat elu. Seejuures olgu asjad praktilised ja kauakestvad, mis on valmistatud loodussõbralikest ja kvaliteetsetest materjalidest. Selliseid tooteid kestavad kauem ja neid on võimalik parandada, ümber töödelda ja uuesti kasutada, selle asemel et aina uusi juurde soetada. Vanad järeleproovitud lahendused on tagasi, hinnatakse toodete naturaalsel päritolul, vastupidavat kvaliteeti ja ajatut stiili.

5. Artiklile tuginedes selgita, mis sinu arvates motiveerib inimesi nullkulu eluviisiga liituma ja seda eluviisi järgima. (5)

*Protestiks ühiskonnas valitseva tarbimiskultuse ja traditsioonilise tarbimismustri vastu.

*Kulutuste vähendamise ja säästlikuma eluviisi nimel.

*Keskkonnasõbralikumate ja pikema elueaga toodete eelistamine.

*Sallimatus prügistumise vastu, tervislikuma ja lihtsama eluviisi ning puhtama õhu nimel. Jne.

6. Arutle artikli põhjal, kuidas saavad tarbijad teadlikumaid valikuid tehes mõjutada teisi tarbimisahela lülisid, näiteks tootjaid, tegema loodussäästlikumaid valikuid. (5)

*Inimeste mõtteviis peab muutuma. Tarbijad saavad mõjutada tootjaid, sest tarbija on see, kes valib, milliseid tooteid osta ja milliseid teenuseid tarbida.

*Tootja peab oma toote vastavalt tarbijate nõudmistele (ümber) kujundama ja koguseid kohandama. Mida rohkem ostetakse, seda rohkem toodetakse ning mida rohkem mittevajalikke ja ebakvaliteetseid kaupu tarbitakse, seda väiksem on tõenäosus tootmist vähendada.

*Ettevõtted on sunnitud oma ärimudeli igal juhul üle vaatama ka riikliku surve tõttu, sest keskkonda puudutav seadusandlus karmistub kõikjal maailmas.

Jne.

II ja III ülesande hindamisel arvestatakse järgmisi kriteeriume:

1. Teemast arusaamine ja sisu: teema on kandidaadi jaoks mõistetav ning ta on võimeline antud teemal mõtteid esitama – 30%
2. Teksti ülesehitus: kandidaadi lausestus on asjakohane, struktureeritud ja eesmärgipärane – 30%
3. Sõnavara ja stiil: kandidaadi keelekasutus on pädev oma mõtete selgeks ja ladusaks väljendamiseks – 30%
4. Õigekiri: õigekeelsus ja kirjavahemärgid – 10%

II ÜLESANNE kuni 30 punkti

Umbes 100–150sõnaline ladus kommentaar, et tõestada teksti sisust arusaamist.

Näiteks:

Üksikisiku panus – mahetooted, kohalikku päritolu toit, toidu raiskamine, pakendivaba poodlemine, toodete kvaliteet ja koostis, väljamõeldud vajadused ja valikute rohkus, korduskasutus, prügi sorteerimine, jäätmete uus elu

Ühiskonna panus – seadusandlus, haridussüsteem, kodanikuvastutus, uus tehnoloogia, tootedisain, reklaam

Ökoloogiline jalajälg – transport, energia, keskkond, meelelahutus

Jne.

III ÜLESANNE kuni 40 punkti

Umbes 300sõnaline sidus teemakohane kirjand läbimõeldud sisu, selge ülesehituse ning sorava lausestusega.

